

KUOPION HIIPPAKUNNAN PIISPA

Päättölausunto Lapinlahden piispantarkastuksessa 28 ja 30.1.2022

Olen suorittanut kirkkojärjestyksen (KJ 18:4 §) mukaisen piispantarkastuksen Lapinlahden seurakunnassa. Tarkastusprosessi on noin 1,5 vuoden mittainen. Käyn tulokset lyhyesti läpi. Olen pitänyt tätä laatiessani silmällä myös sitä erinomaisen iloista asiaa, että tänään paikalla on suuri joukko lapinlahtelaisia nuoria. Te olette seurakunnan, Lapinlahden ja koko Suomen tulevia vastuunkantajia. Siksi on hyvä, että huomispäivän vastuunkantajina saatte nyt kuulla, miten kotiseurakunnassanne kannetaan vastuuta tänään.

Piispantarkastuksen yhtenä tarkoituksena on kuulostella, millaisia unelmia ja huolia lapinlahtelaisilla ihmisillä on. Siksi vierailimme Eeva Karppisen ja Eira Ohtamaan maitotilalla. Hemmingin tilalla Eeva Karppinen tekee sisarensa kanssa erittäin sitovaa ja tärkeää työtä, jotta me kaikki voisimme nauttia terveellisestä kotimaisesta ruoasta maassa, jossa ankara ilmasto tekee myös maataloudesta ankara.

Mutta. Heidän ja monen ruoantuottajan elämässä on nyt uusia varjoja. Työstä jää käteen vain vähän tuloja. Sähkön, polttoaineen ja lannoitteiden hinta on noussut jyrkästi ja yhtä aikaa, mikä pienentää tuloja. Viime satokausi oli huono, niinpä rehua on vähemmän ja se on kalliimpaa. Alkutuottajat ponnistelevat jatkuvasti tehdäkseen ruoantuotannosta entistä ympäristöystävällisempää, ja käytännössä se tarkoittaa, että uusien säädösten ja vaatimusten takia he joutuvat jatkuvasti tekemään uusia investointeja pääosin omasta pussista, mikä lisää ympäristöystävällisyyttä, mutta myös pienentää tuottajan tilipussia. Vuonna 2014 Venäjän vallattua Krimin niemimaan EU asetti Venäjälle yhä voimassa olevia pakotteita. Ne heijastuvat myös Lapinlahdelle, sillä esimerkiksi maitotuotteiden myynti Venäjälle lakkasi.

Voisi odottaa, että me suomalaiset arvostamme niitä, jotka kaikista vastoinkäymisistä huolimatta ponnistelevat tuottaakseen ruokapöytiimme puhtaita kotimaisia elintarvikkeita. Tämä ei kuitenkaan ole enää itsestään selvää. Varsinkin suurissa kaupungeissa ja korkeissa kerrostaloissa on yhä enemmän niitä, jotka arvostamisen sijasta arvostelevat kasvinviljelijöitä, maito- ja lihatilallisia ja syyttävät heitä ilmaston saastuttajiksi tai arvostelevat heidän saamia tukia.

Tämä ei ole reilua. Tällainen puhe on tarpeetonta ja haavoittavaa. Se osoittaa, että monilta suomalaisilta on hämärtynyt käsitys ruoan alkuperästä ja sen pitkästä ketjusta. Haluavatko he todella, että kaikki ruoka tuotaisiin Intiasta, Kiinasta tai Amerikasta? Kuvitellaanko, että siellä puhtaus, kestävyys, työolot ja ympäristöystävällisyys ovat Suomen tasolla? Eikö ollenkaan ymmärretä, miten raskaaksi hiilijalanjälki tulee ruoalle (ja viinille), joka on rahdattu tänne

maapallon toiselta puolelta? Entä jos vaikkapa Ukrainan kriisi pahenee niin, että Itämeren ei enää voi käyttää elintarvikkeiden tuontiin, mistä silloin saisimme elintarvikkeita?

Tämän takia meidän tulee puolustaa niitä ihmisiä, jotka viljelevät ja tuottavat meille puhdasta kotimaista ruokaa. Suomalainen maatalous ei ole ongelma, vaan ratkaisu. Parhaiten arvostamme ruoan tuottajiamme, kun ostamme lähiruokaa, siis mahdollisimman lähellä tuotettuja puhtaita suomalaisia elintarvikkeita, vaikka ne olisivatkin hieman ulkomaisia hinnakkaampia.

Tilavierailun jälkeen kävimme kunnantalolla kunnan ja seurakunnan johdon kanssa erinomaiset yhteistyöneuvottelut *kasvatus-, auttamis- ja kulttuurikumppanuudesta*. Yhteistyö seurakunnan ja kunnan välillä toimii poikkeuksellisen mutkattomasti ja viranhaltijat luottavat toisiinsa. Näin pitää ollakin. Olen tästä valtavan iloinen. Kunnan ja seurakunnan yhteistoiminnassa Lapinlahti kuuluu hiippakunnan parhaimmiston.

Lisäksi vierailimme Portaanpään opistossa, jolla ansiokas historia kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien kouluttajana ja joka on myös tärkeä seurakunnan yhteistyökumppani. Haluan kiittää oppinutta rehtoria Petri Järveläistä ja koko hänen joukkuettaan opiston tekemästä työstä.

Seurakunta on Kristuksen ruumis, Jumalan perheväki ja vaeltava Herran kansa

Tarkastuksen päätarkoituksena on yhdessä katsoa, missä olemme seurakuntana ja mihin meidän on syytä olla yhdessä menossa. Seurakunta on tietysti myös organisaatio, mutta pohjimmiltaan se on hengellinen yhteisö, *Jumalan* seurakunta. Pyhä Raamattu kutsuu seurakuntaa *Kristuksen ruumiiksi*: sen pää on Kristus ja me olemme sen jäseniä. Metafora sisältää ajatuksen oikeasta hierarkiasta (Kristus on pää, ei kukaan muu) ja toisaalta oikein ymmärretystä yhdenvertaisuudesta ja moninaisuudesta (ruumiissa *täytyy* olla erilaisia jäseniä ja toisiaan täydentäviä tehtäviä).

Uusi testamentti kutsuu kirkkoa myös Jumalan *perheväki*: seurakunnassa meidän tulee katsoa toisiamme saman perheen jäseninä, siis lempeästi ja myötätuntoisesti. Pidän tästä vertauskuvasta. Se muistuttaa, että hyvässä seurakunnassa ollaan kuin hyvässä perheessä: eletään yhdessä, pidetään huolta toisista ja syödään samassa ruokapöydässä, puutteista ja vioista huolimatta. Tällaisen seurakunnan rakentamiseen Jumala itse kutsuu teistä jokaista – myös teitä nuoria.

Seurakunnalla on myös tietty *tehtävä*. Piispantarkastuksessa arvioidaan, miten Lapinlahden seurakunta hoitaa kirkkolaisia (KL 4:1 §) säädettyä seurakunnan tehtävää. ”Toteuttaakseen kirkon tehtävää seurakunta huolehtii jumalanpalvelusten pitämisestä, kasteen ja ehtoollisen toimittamisesta sekä muista kirkollisista toimituksista, kristillisestä kasvatuksesta ja opetuksesta, sielunhoidosta, diakoniasta ja lähetystyöstä sekä muista kristilliseen sanomaan perustuvista julistus- ja palvelutehtävistä.”

Toiminta on aktiivista – yhteistyö muiden toimijoiden kanssa kannattaa

Kaiken ydin on seurakunnan hengellinen toiminta. Seurakunnan toiminta on kokoon nähden aktiivista ja monipuolista. Sen kaikkia yhdistävänä keskuksena on yhteinen **jumalanpalvelus**, pyhä messu. Niiden johtamisesta vastaavat papit Lauri Jäntti ja Ville Hassinen. Kristus asetti ehtoollisen oman läsnäolonsa merkiksi ja siksi, että hän voisi sen välityksellä jakaa armoaan ja tehdä yhä uudet sukupolvet osallisiksi pelastuksesta. Siksi me luterilaiset tahdomme viettää

jumalanpalvelusta joka sunnuntai, ylösnousemuksen päivänä. Tavallisesti vietämme ehtoollista, nyt se jätettiin pois varotoimena pandemian takia.

Rohkaisen teitä yhdessä kehittämään jumalanpalvelusta niin, että siitä voisi tulla yhä vahvemmin seurakunnan hengellisen elämän keskus. Sen tueksi tulen julkaisemaan helmikuussa jumalanpalvelusta koskevan paimenkirjeen videomuodossa. Leveyttä rintamaan tuovat myös jumalanpalvelusryhmät. On tärkeää, että myös muut työntekijät ymmärtävät jumalanpalveluksen merkityksen ja tukevat sitä tehtävässään. Jotta pappien ja kanttorin lisäksi myös muut työntekijäryhmät voivat osallistua messun suunnitteluun ja toteutukseen, se vaati uudenlaista ajattelua työaikojen sopimisessa. Lapinlahden seurakunta on korona-aikana ottanut pitkän digiloikan, mistä erityinen kiitos rovasti Juha Heikkilälle. Seurakunnan kannattaa välittää jumalanpalvelus suoratoistona verkossa myös korona-ajan jälkeen.

Liturgia jatkuu jumalanpalveluksen jälkeen diakoniana eli palveluna. **Diakoniatyön** tehtävänä on auttaa niitä, jotka ovat kaikkein heikoimmassa asemassa ja joita ei muilla tavoin auteta (KJ 4:3 §). Se perustuu itse Kristuksen tahtoon – muistakaapa nuoret tämä. Kristus tulee meidän luoksemme köyhissä, sairaissa ja muukalaisissa, kuten hän sanoo Matteuksen evankeliumissa: ”Minä olin alaston, te vaatetitte minut, minun oli nälkä, te annoitte ruokaa, minä olin sairas, te kävitte minua katsomassa” (Matt. 25).

Tosiasia on, että myös Lapinlahdella on monenlaista huono-osaisuutta: työttömyyttä, yksinäisyyttä, mielenterveysongelmia, leipähuolia, päihdeongelmia ja niistä johtuvia tuen tarpeita. Näitä vaikeuksia korona-aika on jonkin verran kärjistänyt. Siksi seurakunnan diakoniaa tarvitaan kipeästi. Se on saanut arvostusta ja kiitosta myös kunnan puolelta.

Seurakunnan diakoniasta vastaavat diakonit Heli Hämäläinen ja Vuokko Väätäinen. Heidän työnsä on korkeatasoista. He eivät silti voi yksin vastata kaikkeen tuen tarpeeseen. Diakonia on koko seurakunnan ja *kaikkien sen jäsenten* tehtävä – kirkkojärjestyksenkin mukaan (KJ 4:3 §: ”seurakunnan ja sen jäsenten on harjoitettava diakoniaa...”). Siksi iloitsen, että heidän on tukenaan vapaaehtoisia seurakuntalaisia. Tämä on upeaa. Mutta lisääkin mahtuu. Työntekijät, pyytäkää seurakuntalaisia! Seurakuntalaiset, myös te nuoret, suostukaa pyyntöön! Lisäksi muistutan, että Kuopion hiippakunnassa on perustettu vapaaehtoisten kirkkopyhä, jota voidaan viettää syyskuun ensimmäisenä sunnuntaina vapaaehtoistyön voimannäyttönä ja rekrytointijuhlana.

Seurakunnan **kasvatustyötä** hoitavat Senja Stedt, Saara Kauppinen, Jaana Ryhänen ja Meiju Silvast. Kasvatuskumppanuus seurakunnan ja kunnan välillä toimii erinomaisesti – tuskin missään olen nähnyt niin toimivaa yhteistyötä. Pidän erinomaisena, että seurakunta ja kunta valmistelevat virallista yhteistyösopimusta. Se vahvistaa läpinäkyvyyttä ja on tärkeää myös siksi, että yhteiskunnassa korostetaan tällä hetkellä negatiivista uskonnonvapautta ja jotkut haluavat lisätä painetta katkoa koulun ja seurakunnan yhteistyötä. Kunta ja kouluyhteistyön lisäksi pidän tärkeänä, että seurakunta järjestää myös omaa varhaiskasvatus- ja nuorisotyötä. Se tukee kristityksi kasvamista.

Kirkkojärjestyksessä kasvatusta määritellään *kristittyjen vanhempien ja huoltajien tehtäväksi*, jota kummien ja *seurakunnan tulee tukea* (KJ 3:4 §). On tärkeää, että lapsillemme ja nuorillemme opetetaan, kuka on Jumala ja mitä hyvää hän on tehnyt puolestamme. Siksi heille on tärkeää opettaa keskeisimmät virret ja rukoukset ja tehdä yhteinen jumalanpalvelus ja kirkkotila myös

heille rakkaaksi. Aivan yhtä tärkeää on, että nuoret oppivat kantamaan vastuuta itsestä, toisista ja koko Jumalan luomakunnasta. Usko Jumalaan ja rakkaus lähimmäisiin kuuluvat yhteen. Tätä opitaan ja opetellaan silloin kun nuoret pannaan itse toimimaan esimerkiksi isosina ja kerho-ohjaajina.

Seurakunnan **musiikkityötä** hoitaa kanttori Heini Heide. Seurakunnassa on peräti neljä kuoroa: lapsikuoro, nuorisokuoro, seurakuntakuoro ja projektikuoro. Iloitsen tästä aivan erityisesti. Kuorot tukevat yhteistä jumalanpalveluselämää. Ja kuorolaulu tekee hyvää myös laulajalle ja vahvistaa hänen hengellistä elämäänsä. Toivon, että kanttorille annetaan mahdollisuudet myös lasten ja nuorten kirkkomusiikin kehittämiseen.

Seurakunnan **lähetystyötä** hoitaa vapaaehtoisena lähetyssehteerinä Anne Niiranen. Nimikkosopimuksia on neljä. Talousarvioavustuksilla (19 000 €) tuetaan neljää lähetysjärjestöä (SLS, Pipliaseura, SanSa ja MAF). Vapaaehtoinen lähetyskannatus oli 43 182 €. Lähetyskannatus on siten kokonaisuudessaan hyvällä tasolla. Kirkossamme koronarajoitukset ovat romahduttaneet kirkon lähetysjärjestöille suunnattuja kolehtituottoja, ja siksi lähetysjärjestöjen edellytykset tukea köyhien maiden kirkkoja ja ihmisiä ovat vaakalaudalla. Siksi vetoan teihin: muistakaa lähetystyötä sekä budjettivaroin että vapaaehtoisin lahjoituksin.

Mikään ei toimi ilman **tukitehtävissä** toimivia talouden, hallinnon, kiinteistöjen ja hautausmaiden hoitamisen ammattilaisia. He tekevät myös hengellistä työtä, siis kirkon työtä evankeliumin palveluksessa toimimalla seurakunnan tukitehtävissä. Siksi haluan kiittää myös suntioita, emäntiä ja haudankaivajaa: Sami Kokkosta, Arja Pekkarista, Ari Kärkkäistä. Monet tuntevat Lapinlahden seurakunnan juuri teidän kasvoistanne. Teidän työnne tukee ratkaisevasti sitä, että evankeliumia voidaan julistaa ja seurakunnalla on mahdollisuus hoitaa hengellistä tehtäväänsä.

Koska seurakunnan toiminta on pohjimmiltaan *yhteistä elämää*, siis yhteisön rakentamista, seurakunnassa tulisi olla mahdollisimman laaja **vapaaehtoisten joukko**. Lähinnä papin liturgisia tehtäviä lukuun ottamatta käytännössä kaikki tehtävät voidaan hoitaa osittain tai kokonaan vapaaehtoisin voimin. Erityisen tärkeää on saada mukaan nuoria. Erityisen tärkeitä vapaaehtoisia ovat **luottamushenkilöt**. He myös päättävät seurakunnan isoista asioista. Kiitos, että annatte aikanne ja osaamisenne seurakunnan rakentamiseen!

Seurakunnan hallinto ja talous on hoidettu hyvin – talouskuri tärkeää

Seurakunnan taloutta ja hallintoa hoidetaan yhteistoiminnassa Ylä-Savon seurakuntayhtymän kanssa. Selvitysten mukaan seurakunnan talous on hoidettu hyvin. Seurakuntaneuvosto toimii ja kykenee tekemään päätöksiä. Seurakunnan ja koko yhtymän haasteena on, että poismuutto on suurempaa kuin sisäänmuutto. Siksi taloustilanne – vaikka se nyt on hyvä – edellyttää jatkuvaa seurantaa ja ennakkoluulottomia päätöksiä.

Seurakunnan kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa. Arvokas kirkko on remontoitu ja seurakuntatalo toimistoinen sijaitsee kätevästi kirkon vieressä. Kustannusten säästämiseksi leirikeskus on myyty, mitä pidän vastuullisena. Selvitysten mukaan Alapitkän kirkkoon liittyy korjaustarpeita, ja tähän teidän on syytä varautua jo lähitulevaisuudessa. Jos kirkko korjataan ja pidetään, sitä täytyy myös käyttää.

Seurakunnan kirkkokuulumisprosentti on lislalmen rovastikunnan pienin. Osittain se johtuu siitä, että täällä on paljon ortodokseja ja helluntaiseurakuntaan kuuluvia. Siitä huolimatta, jos kunnan haasteita haluatte, olisi hyvä pohtia keinoja tai jopa projektia, jolla pyritään tavoittamaan uusia ihmisiä Lapinlahden seurakunnan jäseneksi.

Työhyvinvointi huipputasolla – työyhteisön kehittämistä kannattaa jatkaa

Piispantarkastukseen kuuluu aina henkilöstölle ja luottamushenkilöille tehty työhyvinvointia koskeva kysely. Sillä pyritään kaivamaan esille työyhteisön vahvuudet ja kehittämistä kaipaavat osa-alueet. Konsultti Jukka Helinin tarkkan selvityksen mukaan työhyvinvointi on poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Olen tehnyt 56 piispantarkastusta ja Lapinlahden seurakunnan työhyvinvoinnin tulokset sijoittuvat kolmen parhaimman tuloksen joukkoon. Tästä huipputuloksesta on annettava suuri tunnustus kaikille työntekijöille ja luottamushenkilöille – mutta aivan erityisesti esimiehenä toimivalle kirkkoherra Lauri Jäntille.

Työilmapiirin kehittämisen tulee olla jatkuvaa työtä. Seurakunnalla on hyvät edellytykset tehdä tätä kehittämistyötä itse. Minun tai tuomiokapitulin apua ette tarvitse, vaikka se toki on aina tarjolla teillekin.

Työntekijöiden ja luottamushenkilöiden neuvottelussa esitetään usein vahvana yhteinen toive siitä, että molemmat vastuunkantajaryhmät haluaisivat olla enemmän tietoisia toisistaan ja tehdä enemmän yhteistyötä. Pidän näitä toiveita erittäin myönteisinä. Tällainen toive paljastuu myös täällä. Siksi pidän hyvänä, että seurakunta järjestää vuosittain 1-2 seurakuntaseminaaria. Niissä työntekijät ja luottamushenkilöt kutsutaan keskustelemaan seurakunnan toiminnan kehittämisestä etukäteen laadittujen alustusten pohjalta ja ilman päätöksentekoon liittyvää painetta. Näihin tapaamisiin on hyvä pyrkiä kutsumaan myös seurakuntalaisia.

Seurakunnan elämässä ei ole kyse vain yksittäisen työntekijän yksittäisten virkatehtävien hoidosta tai kokousten pitämisestä, vaan yhteisön rakentamisesta. Me elämme hengellistä elämää yhdessä Jumalan kasvojen edessä. Olemme yhteisö, jossa jokainen kantaa ja kannattelee toisia. Juuri tästä seurakunnan elämästä on Raamatun mukaan kyse.

Seurakunnan strategia eli tulevaisuussuunnitelma ohjaa toimintaa

Seurakunnassa ajantasainen tulevaisuussuunnitelma eli strategia. Korona on sen toteuttamista ehkä jonkin verran vaikeuttanut – niin kuin meidän kaikkien elämää ja toimintaa. Strategiat ovat yleensä ylivalmisteltuja ja alitoteutettuja. Siksi on tärkeää ymmärtää, että kun strategia on yhdessä valmisteltu ja seurakuntaneuvoston puheenjohtajan nuija on paukahtanut sen hyväksymisen merkiksi, se ei tarkoita sitä, että työ on päättynyt, vaan sitä, että tästä se työ eli toimeenpano vasta alkaa. Antakaa siis yhteisen tulevaisuussuunnitelman aidosti ohjata toimintaa, taloutta ja hallintoa – samalla toki maalaisjärki säilyttäen ja mahdolliset tilannemuutokset huomioon ottaen.

Lapinlahden seurakunnan hallinto on sidoksissa Ylä-Savon yhtymän hallintoon. Yhtymässä oli vireillä hanke, jossa kaikki yhtymän seurakunnat olisi yhdistetty yhdeksi. Tämä hanke kaatui. Itse haluan puolustaa myös pieniä seurakuntia. Rehellistä on silti tunnustaa, että jos seurakunta menee liian pieneksi, se on tarkoituksenmukaista yhdistää suurempaan. Tällä hetkellä yhtymän seurakunnista Sonkajärvi ja Varpaisjärvi ovat pienimpiä. Varpaisjärvellä joudumme pohtimaan sitä,

kuinka kauan seurakunta kykenee hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä itsenäisenä. Perjantaina emme ehtineet puhua siitä, mitä Lapinlahdella ajatellaan mahdollisuudesta yhdistää Varpaisjärven seurakunnan Lapinlahteen. Tällä hetkellä asia ei ole vireillä. Voi kuitenkin olla hyvä, että pohditte sitä, millaisia seurauksia mahdollisella liitoshankkeella olisi Lapinlahden kannalta.

Kehittämistehtävät

Lapinlahden seurakunnan toiminta, hallinto ja talous on hyvin hoidettu. Käytettyjen mittareiden perusteella kyse on yhdestä hiippakunnan kärkiseurakunnasta. Piispantarkastuksessa annetaan seurakunnalle aina joitakin kehittämistehtäviä – silloinkin kun asioita on hoidettu hyvin. Ne eivät tule hetken mielijohteesta, vaan perustuvat seurakunnan omaan itsearvioon, asessorin ja lääninrovastin muistioon, työyhteisökonsultin raporttiin sekä täällä yhdessä käymiimme keskusteluihin. Sen johdosta annan kirkkojärjestyksen 18. luvun 7 §:n nojalla Lapinlahden seurakunnalle seuraavat kehittämistehtävät.

1. Seurakunta huolehtii siitä, että tämä päätöslausunto sekä asessorin ja lääninrovastin muistio ja työyhteisökonsultin raportti jaetaan työntekijöille ja luottamushenkilöille. Niiden pohjalta käydään avoin ja arvioiva keskustelu piispantarkastuksesta sekä työntekijöiden kokouksessa että luottamushenkilöiden kokouksissa.
2. Seurakunta järjestää vuosittain 1-2 seurakunnan kehittämisseminaaria, jossa työntekijät, luottamushenkilöt ja muut seurakuntalaiset kokoontuvat yhdessä keskustelemaan seurakunnan elämän ja toiminnan kehittämistä.
3. Seurakunta selvittää yhteistoiminnassa seurakuntayhtymän kanssa, millaisia korjaustarpeita liittyy Alapitkän kirkkoon ja kuinka asiassa on tarkoituksenmukaisinta toimia.

Lääninrovasti toimittaa minulle muistion vuoden sisällä niistä toimista, joihin seurakunta on piispantarkastuksen johdosta ryhtynyt.

Edellä on ollut aika paljon hallinnollista puhetta. Sillä on kuitenkin hengellinen tarkoitus: se tähtää siihen, että Lapinlahden seurakunta voisi hoitaa hengellisen tehtävänsä mahdollisimman hyvin. Luotan, että siinä olette parhaita asiantuntijoita te itse.

Seurakunnan johtaminen on haastavaa: vastuu on suuri, tarvitaan lukuisia taitoja ja usein joudutaan sietämään myös arvostelua. Erityisen lämpimästi haluan kiittää kirkkoherra Lauri Jänttiä. Tämä on sinulle jo kolmas tarkastus, toinen minun aikanani. Olet onnistunut seurakunnan johtamisessa poikkeuksellisen hyvin. Sydämellinen kiitos!

Raamatussa sanotaan: ”Jos Herra ei huonetta rakenna, turhaan näkevät rakentajat vaivaa.” Kristus sanoo: ”Ilman minua te ette voi mitään.” Tämä tekee meidät nöyriksi muistuttamalla, että meidän työmme on Jumalan työtä ja yksin hänen siunauksensa varassa. Ilman häntä työmme on turhaa.

Toisaalta se tekee myös iloiseksi julistamalla sitä, että meidän inhimilliset puutteemme, vikamme ja kompuroimisemme eivät estä Jumalan työtä. Hän on luonut jokaisen ihmisen ja sydämemme on levoton, kunnes se löytää levon Jumalassa. Kristus on luvannut olla kanssamme joka päivä maailman loppuun asti. Siksi ei tarvitse uuvuttaa itseään, ei ajautua epätoivoon eikä tuhlata aikaa kiistelyyn pikkuasioista. Riittää kun sanomme: hyvä Jumala, katso alas taivaasta ja näe tämä

viinitarha. Muista omaa lupaustasi. Tässä me olemme, annamme itsemme sinun käyttöösi, näytä voimasi, anna apusi, tee sinä itse työtäsi meidän kauttamme. Aamen.

Lapinlahdella 30. päivänä tammikuuta 2022.

Jari Jolkkonen
Kuopion hiippakunnan piispa